

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

Tractatus de Sacramentis in genere, de Baptismo, de Confirmatione, de
Eucharistia, de Pœnitentia, de Extrema-Vnctione, de Ordine & de
Matrimonio

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniae Agrippinae, 1671

Art. IV. An possit unus confessarius tollere vel saltem commutare
pœnitentiam ab alio prius impositam?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77185](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77185)

ad impositum jejunium exequendum, non tenetur elemosynam facere, vel orare.

47. Tertiò ex supra dictis colligitur, satisfactionem Sacramentalem in peccato adimpletam non sortiri suum effectum, quandiu penitens est in statu peccati, bene tamen postea, quando tollitur fictio.

Prima pars hujus corollarii patet ex dictis conclusionibus secunda, nam ut ibi ostensum est, præcipuus & primarius effectus satisfactionis Sacramentalis, à quo ceteri minus principales (ut sunt remissio pœnæ temporalis, & collatio auxiliorum ad evitanda imposterum peccata) dependent, est augmentum gratiæ habitualis: Sed tale augmentum penitenti conferri nequit, quandiu est in statu peccati, cum augmentum gratiæ primam ejus infusionem supponat: Ergo satisfactio Sacramentalis in peccato mortali adimpleta, suum effectum habere nequit.

Quod verò illum postea habeat, quando penitens per contritionem, vel per attritionem cum Sacramento, fictionem tollit, patet ex eo quod satisfactio ut pars Sacramenti, imitari debet naturam totius: Ad Sacramentum penitentiae, si contingat esse informe, recedente fictione, confert suum effectum ex opere operato, ut supra disp. 10. art. 1. ostensum est: Ergo & satisfactio.

48. Ex hoc corollario sequitur aliud, nempe satisfactionem Sacramentalem ex malo fine veniali, puta ex vana gloria, impletam, conferre suum effectum ex opere operato; scilicet verò illam quæ fit ex fine mortaliter malo, quia augmentum gratiæ & charitatis non est impossibile cum peccato veniali, bene tamen cum mortali.

Confirmatur: Eodem proportionali modo philosophandum est de satisfactione Sacramentali, ac de Confessione Sacramentali: Sed Confessio Sacramentalis ex malo fine veniali facta, non privatur suo effectui ex opere operato, bene autem illa quæ fit ex fine mortaliter malo: Ergo & satisfactio Sacramentalis.

49. Demum ex supra dictis colligitur, satisfactionem Sacramentalem suum effectum ex opere operato non conferre ante absolutionem, quamvis ante illam impleta fuerit. Ratio est, quia satisfactio Sacramentalis nequit suum effectum ex opere operato conferre, nisi ut pars integralis Sacramenti: Sed nequit esse pars integralis Sacramenti, nisi supponat Sacramentum essentialiter constitutum, scilicet absolutione sacra: Ergo nequit ante illam suum effectum ex opere operato conferre. Minor probatur: Pars integralis pendet ab essentiali, nisi enim sit essentia Sacramenti, nequit esse pars integralis illius, sicut nequit esse pars integrans hominem, nisi supponat essentialiter hominem constitutum.

ARTICULUS IV.

An possit unus Confessarius tollere vel saltem commutare penitentiam ab alio prius impositam?

50. **F**atentur omnes quod si penitentia ab uno Sacerdote prius injuncta, non fuerit rationabiliter & cum discretione imposita, poterit alius Sacerdos, licet ei non superior, penitentiam illam commutare vel moderari. Tum quia Sacerdos ex vi clavium non habet potestatem im-

nendi penitentias irrationabiles, & falsis menti improporcionadas. Tum etiam, quia actus, non est actus jurisdictionis, sed potestatis; unde in eo casu non solum Confessarius, verum etiam alius quisvis homo doctus, per rationem consilii penitentiam illam inconsulenter & inloquuntur Theologi) errantem classis impositam, moderari potest. Solum igitur contraveniens, an quando penitentia proportionatur non potestatis quam facultatis penitentis, ac proinde non ad sui executionem obligat, postea ex rationabili causa ab alio Confessario mutari? Negant S. Trinitas, Nugno, Ledesma, & Philippus à S. Trinitate. Affirmant Sylvester, Suarez, Vazquez, S. Thomas, Candidus, & alii. Addunt Navarrus, Henríquez, Valentia, & Sa, id posse fieri etiam in Confessione, & non auditis peccata pro quibus talis penitentia fuit injuncta. Quia utraque censent Navarrus, Henríquez, & Candidus, inferiori Sacerdotem mutare posse penitentiam impositam à superiore, propter peccata reservata. Pro resolutione difficultatis, & probabilioris sententiæ explicatione.

Dico primò, nullus Sacerdos, si inferior, sit æqualis, si superior, potest penitentiam ab alio injunctam omnino tollere.

Probatur ratione fundamentalis: Sacramentum penitentiae debet indispensablem esse integrum, cum hac integritate sit de jure divino, à Christi institutione: At si Sacerdos aliquid penitentiam ab alio injunctam omnino tolleret, sacramentum non esset integrum, quia caretet satisfactione quæ est pars ejus integralis: Ergo nullus Sacerdos si inferior, si superior, si æqualis, si superior, potest penitentiam ab alio injunctam omnino tollere.

Dico secundò, Quisvis legitimus Confessarius mutare potest penitentiam ab alio impositam propter peccata non reservata; sed non in Confessione, & auditis peccatis pro quibus imposita.

Prima pars probatur: Penitentia habet jurem peccata uni confessa, alteri iterum committendi: Ergo quilibet legitimus Confessarius habet potestatem ea judicandi & condigna penitentia puniendi: At penitens non tenetur duplicem de iisdem peccatis condignam satisfactionem habere, nec adhuc rationabiliter cogi potest: Ergo potest ex causa rationabili, relicta penitentia prius Confessarii, exequi penitentiam posterius.

Confirmatur: Potest superior penitentiam à inferiori injunctam commutare, ut tenetur Absolvere: Ergo & quilibet alius legitimus Confessarius id similiter potest. Probatur consequenter, quia licet respectu jurisdictionis unus Sacerdos alteri superior sit, respectu tamen jurisdictionis Sacramentalis omnes Sacerdotes jurisdictionem habentes, sunt æquales, cum omnes æqualem à Deo accipiant potestatem in susceptione Ordinis: Sed Confessarius non injungit penitentiam Sacramentalem, nisi ut iudex in hoc foro à Christo constitutus in Ordinis susceptione: Ergo omnes legimi Confessarii, quantum ad potestatem imponendi vel commutandi penitentiam Sacramentalem, pro peccatis non reservatis, sunt æquales; unde distinctio illa Judicis superioris & inferioris non valet in proposito, nisi quantum ad penitentiam pro peccatis reservatis injunctam, quia reservatis peccatorum non est actus potestatis Ordinis, sed jurisdictionis, in qua Sacerdotes & Confessarii sunt inæquales.

Dices, Non potest Confessarius in foro interiori sententiam alterius sibi æqualis revocare sicut in foro exteriori nequit unus Iudex, nisi sit superior, mutare sententiam alterius, quia ut communiter dicitur, par in parem non habet imperium. Ergo non potest Confessarius penitentiam ab alio Confessario sibi æquali in iunctam commutare.

Respondeo, concessio Antecedente, negando Consequentiā; Confessarius enim commutando penitentiam non revocat propriam sententiam alterius sibi æqualis à quo in iuncta fuit, sed profert suam, & penitentem liberum relinquit cui voluerit se submittere; unde in eod casu unus Confessarius non exerceat jurisdictionem supra alium, sed si pra penitentem, in cuius gratiam institutum est hoc Sacramentum. Nec est eadem ratio de Iudice fori exterioris, tum quia tale forum in favorem rei non est institutum, sicut Sacramentum penitentiae; tum etiam, quia cum mutatio sententiae in tribunali forensi fiat in foro exteriori, minueretur fama alterius Iudicis mutatio verò sententiae sacrae, cum fiat in foro interiori conscientiae, nullam potest inferre injuriam vel famae diminutionem Confessario qui penitentiam imposuit.

Secunda pars conclusionis, quae asserit Confessarium non posse mutare penitentiam ab alio impositam, nisi in confessione, & auditis peccatis propter quae fuit imposita, probatur breviter contra Navarrum, & Henricum, aliosque Auctores supra citatos: quia commutatio illa penitentiae est actus judicialis: Sed actus judicialis exerceri non potest incognita causa: Ergo non potest Confessarius mutare penitentiam ab alio impositam, nisi auditis prius in confessione peccatis propter quae fuit imposita.

Confirmatur. Cum ad commutandam penitentiam necessarium sit unam relaxare & aliam imponere, eadē est potestas imponendi & commutandi, & utraque procedit ab eadem virtute clavium: Sed penitentia Sacramentalis nequit injungi nisi in ipso tribunali confessionis: Ergo nec commutari.

Dico secundò, inferior Sacerdos non potest mutare penitentiam impositam à superiore propter peccata reservata.

Probatur contra eosdem Auctores: Eadem est potestas imponendi & commutandi penitentiam, & utraque procedit ab eadem virtute clavium, ut supra dicebamus: Sed inferior Sacerdos non potest imponere penitentiam pro peccatis reservatis, cum ab illis non possit absolvere: Ergo nec potest commutare penitentiam pro peccatis reservatis à superiore in iunctam.

Confirmatur: Vt Sacerdos possit commutare penitentiam pro aliquibus peccatis in iunctam, debet posse de illis ferre iudicium seu sententiam cum commutatio illa penitentiae sit actus judicialis: Sed non potest Sacerdos inferior ferre iudicium de peccatis superiori reservatis: Ergo nec penitentiam pro illis in iunctam commutare.

Dices, per absolutionem superioris sublata fuisse reservationem, ea verò sublata, peccata illa eodem modo se habere ac si nunquam fuissent reservata, atque adeò posse Sacerdotem inferiorem ferre de illis iudicium, sicut de non reservatis.

Sed contra: Licet penitens à peccatis reservatis fuerit à superiore absolutus, non propterea tamen eodem modo se habet Sacerdos inferior in

ordine ad reservata, ac circa non reservata in illa enim per accidens tantum & ex suppositione prioris iudicii facultatem habet, per se autem in non reservata, unde potest penitentiam pro non reservatis in iunctam commutare, non vero impositam pro reservatis, quia sicut in materiam precedentis iudicii in quo reservatio sublata est non habet jurisdictionem, sic neque in sententiam prolatam, & impositionem penitentiae factam à praelato, in huiusmodi enim penitentis à Praelato pro reservatis impositis, involvitur tacitum preceptum, ne possint ab aliis commutari nisi urgente gravi necessitate, & ad superiorem recursus non facile pateat.

ARTICULVS V.

Utrum possit unus pro alio satisfacere

Notandum primò, satisfactionem aliam esse sacramentalem, quae per modum partis integralis ad constitutionem sacramenti Penitentiae requiritur; aliam absolutam, & non sacramentalem, per quam homo operibus à Sacerdote non in iunctis, conatur aliquam pro poena temporali peccatis remissis debitam tribuere Deo compensationem.

Notandum secundò, ut inique satisfactio nem dupliciter considerari possit, nimirum ut medicinam & remedium peccati, & ut compensationem poenae in purgatorio debitae. His praemissis, pro resolutione difficultatis propositae.

Dico primò, unus non potest pro alio satisfacere, si satisfactio consideretur ut medicina & remedium peccati. Ita D. Thomas hic qu. 13. art. 2.

Probatur, quia medicina recipi debet & soler in eo tantum subiecto in quo est morbus; neque morbus unius sanatur per remedium alteri applicatum. Ergo satisfactio in ratione medicinae solum prodest satisfaciendi, subindeque non potest unus pro alio satisfacere, si satisfactio ut medicina & remedium peccati consideretur.

Dico secundò, unus potest pro alio satisfacere, si satisfactio consideretur ut est compensatio poenae in purgatorio debitae. Ita D. Thomas ibidē & constat tum ex articulo fidei quo credimus communionem Sanctorum; hunc enim articulum semper intellexit Ecclesia hoc sensu, ut bona opera existentium in gratia & charitate, communia sint omnibus, & invicem mutuum praestent commodum & utilitatem, etiam per modum satisfactionis pro poenis in purgatorio debitis. Tum ex Tridentino sess. 25. cap. 1. ubi docet animas in purgatorio detentas, multum juvari suffragiis, orationibus, aliisque bonis operibus vivorum in charitate existentium. Colligitur etiā ex illo Apostoli ad Coloss. 1. *Adimpleo ea quae desunt passionum Christi in carne mea, pro corpore eius quod est Ecclesia.* Quae verba, licet plures sensus admittere possint, de tamen qui facit ad propositum, & quem tradunt, Chrysostomus, Theophylactus, Anselmus, & D. Thomas ibidem, & Augustinus in psalm. 61. & 86. est ut Apostolus velit dicere, se non solum sustinuisse passionem suam in carne sua, ut conjunctae Christi passionibus sibi prodescent, sed etiam universae Ecclesiae, seu corpori totius Ecclesiae, pro qua Christus pati voluit, non solum in se, sed etiam in membris suis.

Ratio etiam suffragatur: Omnes enim sumus

M m

unius